

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 15-10-33173 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

בפני כב' סגן הנשיאה, שמעון שטיין

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. מועצה אזורית גן רווה

הנאשמים

2. שלמה אלימלך

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד עדי דמתי שגיא
ב"כ הנאשמים עו"ד אריה נייגר
הנאשם מס' 2 בעצמו

גזר דין

הנאשמים הודו והורשעו על יסוד הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות של זיהום מים - עבירות לפי סעיפים 20ב' ו- 20 כ"א לחוק המים, תשי"ט - 1959 (להלן: "חוק המים") וביחס לנאשם 2 גם סעיף 20 כ"ב לחוק המים (ריבוי עבירות), הנאשמת 1 הורשעה בעבירה של הזמת שפכים לים ללא היתר הזרמה כדין - עבירות לפי סעיפים 2, 6(א)(1) ו- 6(ה) לחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, תשמ"ח - 1988 (ריבוי עבירות) (להלן: "חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים"), בעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים - עבירות לפי סעיפים 2 ו- 13(ב)(1) לחוק שמירת הניקיון, תשמ"ד - 1984 (להלן: "חוק שמירת הניקיון"), לגבי הנאשם 2 - הפרת חובת פיקוח על ידי נושא משרה - עבירות לפי סעיף 6א לחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים (ריבוי עבירות), וכן עבירה של הפרת חובת פיקוח על ידי נושא משרה - עבירה לפי סעיף 15 לחוק שמירת הניקיון (ריבוי עבירות).

הסדר הטיעון:

1. כאמור, הצדדים הגיעו להסדר טיעון, שמטרתו להסדיר את המשך ניהול הדיון בהליך הפלילי.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 15-10-33173 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

בפני כב' סגן הנשיאה, שמעון שטיין

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. מועצה אזורית גן רווה

הנאשמים

2. שלמה אלימלך

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד עדי דמתי שגיא
ב"כ הנאשמים עו"ד אריה נייגר
הנאשם מס' 2 בעצמו

גזר דין

הנאשמים הודו והורשעו על יסוד הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות של זיהום מים - עבירות לפי סעיפים 220 ב' ו- 20 כ"א לחוק המים, תשי"ט - 1959 (להלן: "חוק המים") וביחס לנאשם 2 גם סעיף 20 כ"ב לחוק המים (ריבוי עבירות), הנאשמת 1 הורשעה בעבירה של הזמת שפכים לים ללא היתר הזרמה כדין - עבירות לפי סעיפים 2, 6(א)(1) ו- 6(ה) לחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, תשמ"ח - 1988 (ריבוי עבירות) (להלן: "חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים"), בעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים - עבירות לפי סעיפים 2 ו- 13(ב)(1) לחוק שמירת הניקיון, תשמ"ד - 1984 (להלן: "חוק שמירת הניקיון"), לגבי הנאשם 2 - הפרת חובת פיקוח על ידי נושא משרה - עבירות לפי סעיף 6א לחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים (ריבוי עבירות), וכן עבירה של הפרת חובת פיקוח על ידי נושא משרה - עבירה לפי סעיף 15 לחוק שמירת הניקיון (ריבוי עבירות).

הסדר הטיעון:

1. כאמור, הצדדים הגיעו להסדר טיעון, שמטרתו להסדיר את המשך ניהול הדיון בהליך הפלילי.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 33173-10-15 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

2. כעולה מהסדר הטיעון שהוגש, ההסכם יכנס לתוקף, בכפוף לעמידת הנאשמים בהתחייבויותיהם. על 1
פי הסמכות הצדדים, הנאשמת, באמצעות הנאשם, תיקח על עצמה כלפי המאשימה אחריות לניקיון 2
חוף פלמחים, כפי שהוא מוגדר בכתב האישום, כל עוד הוא מצוי בתחום שיפוט. 3
3. הנאשמים יודו ויורשעו ב"כתב אישום מתוקן לצורך הסדר טיעון". 4
5
4. עוד וכעולה מהסכמות הצדדים, עד ליום 30.10.18, היה על המאשימה להודיע לנאשמת ולבית המשפט 6
כי הנאשמת עמדה בהתחייבויותיה, ולאחריו, נקבע התיק לדיון בפניי, להכרעת דין, שמיעת ראיות 8
וטיעונים לעונש. 9
5. כעולה מהסדר הטיעון, מטרתו להסדיר את סיום ההליך הפלילי הנוכחי כמו גם מחויבותה של 10
הנאשמת כלפי המאשימה בכל הנוגע לניקיון החוף. אין באמור בהסכם זה כדי לפגוע בסמכויות וזכויות 11
הנאשמים כלפי צדדים שלישיים בכל הקשור בניקוי החוף או לנשיאה בעלויות הניקוי או חלקן, על פי 12
כל דין, ובכלל זה לפי סעיף 13ב (א1) לחוק שמירת הניקיון, ובאופן ספציפי אין בהסכם זה כדי לפגוע 13
בחובותיו של צד שלישי כלשהו לפנות את המכולות המשמשות לאצירת הפסולת שנאסף במהלך ניקוי 14
החוף בעצמו או לשאת בעלות של פינוי המכולות בהתאם להסכם או לדין. והכל, מבלי לגרוע 15
מאחריותה של הנאשמת לדאוג לשמירה על ניקיון החוף, על פי דין ועל פי הסכם זה. 16
17
6. הוסכם כי הצדדים יטענו לעונש באופן פתוח, תוך שהעונשים אשר יוטלו על הנאשמים יכללו התחייבות 18
להימנעות מעבירות לפי חוק שמירת הניקיון התשמ"ד – 1984, שכוחה יהיה יפה לביצוע עבירות גם 19
בקשר עם החוף האמור. 20
21
- עובדות כתב האישום המתוקן:** 22
7. הנאשמת 1, הינה רשות מקומית, האחראית לטיפול ולסילוק השפכים הנוצרים בתחום שיפוט 23
ולטיפול ולסילוק פסולת המצויה, המלכלכת והמושלכת בתחום שיפוט. 24
8. בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, כיהן הנאשם 2 כראש הנאשמת 1 ושימש כנושא משרה בה. עד 25
למועד הגשת כתב אישום זה - נאשם 2 עודו מכהן בתפקידו. 26
27
9. בשטח שיפוט ובאחריותה של הנאשמת 1 מצויה רצועת חוף הנמצאת באזור מוניציפאלי 597 28
המשתרעת מסמוך לתל יבנה בצפון עד נקודת ציון 34.68367\31.89888 UTM או בסמוך לכך מדרום 29
(להלן: "רצועת החוף"). 30
31

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 15-10-33173 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
10. על חוף הים התיכון מצפון לקיבוץ פלמחים ומדרום לנחל שורק ובסמוך לו, מצויה תחנת שאיבה לשפכים גולמיים של הקיבוץ (להלן: "תחנת השאיבה"). אל תחנת השאיבה מחובר צינור ביוב אשר לו פתח יציאה בנחל שורק (להלן: "צינור הביוב").
11. בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, היו הנאשמים אחראים לפעילותה התקינה של תחנת השאיבה הנמצאת בתחומי שיפוט ואחריותה הנאשמת 1.
12. בימים 1 ביוני 2012, 6 ביוני 2012, 25 ביולי 2012, 29 ביולי 2012, 10 בנובמבר 2012 ו- 11 בנובמבר 2012, הוזרמו שפכים גולמיים באיכות ירודה ומזהמת, מתחנת השאיבה אל חוף הים, כל זאת, בידיעתם של הנאשמים. בימים 17 בפברואר 2013, 16 במאי 2013, 9 באוגוסט 2012) כך מצוין בכתב האישום המתוקן - ש.ש), 1 בספטמבר 2013 ו- 15 בדצמבר 2013, זרמו שפכים גולמיים באיכות ירודה ומזהמת, מתחנת השאיבה אל צינור הביוב וממנו אל נחל שורק, כל זאת בידיעתם של הנאשמים.
13. במעשים ובמחדלים המתוארים לעיל הזרימה הנאשמת 1 ו/או מי מטעמה במספר מועדים שפכים ממקור יבשתי אל הים מבלי שהיה בידיה היתר כדין להזרמות כאמור, והשליכה פסולת ברשות רבים.
14. הנאשם 2, מכוח סמכויותיו ותפקידיו על פי דין, היה אחראי לנקוט בכל האמצעים הסבירים הנדרשים, על מנת לשמור על תקינותה של תחנת השאיבה בכל עת באופן אשר ימנע הזרמה של שפכים ממנה, העלולים לגרום לזיהום הים ולכלוך רשות הרבים.
15. הנאשם 2 הפר את חובת הפיקוח המוטלת עליו בחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים ובחוק שמירת הניקיון, מכוח היותו נושא משרה אצל הנאשמת 1.
16. במעשים ובמחדלים אשר תוארו לעיל שאירעו בתאריכים 17 בפברואר 2013, 16 במאי 2013, 9 באוגוסט 2012, 1 בספטמבר 2013 ו- 15 בדצמבר 2013, השליכו והזרימו הנאשמים חומרים נזליים מסוג שפכים למקום המים נחל שורק.
- טיעוני המאשימה לעונש:
17. כתב האישום מונה 11 אירועים של הזרמת שפכים באיכות ירודה ומזהמת מתחנת השאיבה של הנאשמת 1 אל חוף הים מתוך מודעות של הנאשמים. האירועים נפרסו לאורך תקופה של שנה וחצי. הייתה קיימת תחנת שאיבה בעייתית שהתוצאה של התקלות שהיו בה הייתה הזרמה שמגיעה עד

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 33173-10-15 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

לחוף הים ובחלק מהמקרים ההזרמה הייתה לנחל. בנסיבות האמורות, הרי שלטענת המאשימה, היסוד הנפשי של מודעות התקיים. העבירות הן עבירות של אחריות קפידה.

18. מתוך 11 אירועים של הזרמת שפכים, חמישה מהם היו לנחל שורק, בכמויות לא זניחות. מדובר בהזרמה של ביוב גולמי.

19. המעשים האלה מהווים שלושה סוגים של עבירות, עבירה של הזרמת שפכים לים, לכלוך רשות הרבים וזיהום מקור מים.

20. הערך החברתי המוגן שמשותף לשלושת העבירות הוא של איכות סביבה ובריאות הציבור.

21. יש שני סוגי מקורות מים - ים ונחל, מדובר על מקורות מים, שהם משאב ציבורי. באמצעות העבירות שבוצעו, הופקע המשאב הציבורי. היכולת להשתמש במקורות המים הופקעו והמעשים הפכו את המשאבים לרכוש הנאשמת 1. משאבים אלו חשובים וחיוניים, הם הופכים ממקור של חיים והנאה, למקור של מחלות, הפוגע באיכות החיים.

22. עוד בענייננו, טוענת המאשימה כי הנאשמים פגעו בשני רבדים, ברובד הגלוי - דהיינו, באוכלוסייה המגיעה לטייל באזור ונפגעת ממראה הנחל מלא בביוב ומי שופכין, ומנגד, יש להגן גם על ים, הוא אמנם נראה אינסופי, אך מדובר במשאב נדיר במדינת ישראל. הפגיעה בערכים אלו צריכה לבוא לידי ביטוי במסגרת הענישה. זאת ועוד, העבירות המיוחסות לנאשמים, בוצעו על רקע כלכלי - שעניינו אי הקצאת משאבים, בצורה הולמת למניעת הזיהום.

23. לטענת המאשימה, לענישה אשר תוטל על הנאשמים משמעות גדולה למסר ולהרתעה, אין המדובר בעבירות שנעברו בלהט הרגע וניתן היה למנוע אותם. הענישה בהקשר הכלכלי צריכה להיות מרתיעה, על מנת לנסות ולהימנע מהישנות עבירות כאלה, על ידי אחרים.

24. פסיקת בתי המשפט קובעת כי דווקא מקום בו הנאשמת היא רשות מקומית, שיש לה סמכות חוקית, לבצע אכיפה כלפי פגיעה באיכות הסביבה, הציפייה ממנה גבוהה יותר. מצפים מרשות מקומית שתשמור על המשאבים הציבוריים, תהא דוגמא לציות לחוק ולפיכך, על בית המשפט לא להקל בעונש, בשל שיקול תקציבי.

25. ב"כ המאשימה הדגישה כי בעוד שבתיקי תקיפה ואלימות, קיים מתלונן והנזק שנגרם לו הוא מוחשי יותר, בתיקים שעניינן ביצוע עבירות כלפי הסביבה, נפגע העבירה, לא תמיד מודע לפגיעה, ולעיתים קיים קושי להצביע על הקשר הישיר בין הפגיעה למצב, לעיתים יש פגיעה רחבה בסביבה ובאזרחיה ופוטנציאל הפגיעה הוא גדול מאד, גם אם לא ניתן להביא את הנתונים בפני בית המשפט.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 33173-10-15 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

26. באשר לנסיבות ביצוע העבירה, הרי שמדובר על 11 אירועים, יש משמעות לריבוי הפגיעות כמו גם האפשרות של הרשות לתקן את המצב, ובמשך שנה וחצי זה לא נעשה. ובנסיבות אלה, טענה המאשימה כי על בית המשפט לקחת בחשבון, במסגרת הענישה, את הצטברות האירועים.
27. בענייננו, חרף התלבטות, עותרת המאשימה כי יקבע מתחם אחד אך ינתן משקל לחומרה, לכך שמדובר בריבוי אירועים.
28. לטענת המאשימה, הנאשמת 1, איננה רשות מקומית המצויה במצב סוציו-אקונומי נמוך, אין המדובר ברשות מקומית נכשלת, אשר נאלצה להחליט האם לשלם שכר לעובדיה או לתקן תחנת שאיבה ואף עניין זה צריך להילקח בחשבון בקביעת המתחם.
29. עוד לטענת המאשימה, באשר לעבירות לפי חוק המים, העונש המקסימאלי עומד על סך של כ- 392 אלף שקלים, הן למועצה והן לראש המועצה, בעבירות של זיהום מים, מדובר בעונש של למעלה ממיליון שקלים לאירוע אחד, ובעבירות לפי חוק שמירת ניקיון, העונש עומד על כ- 452 אלף שקלים.
30. בנסיבות אלו, סבורה המאשימה, כי ניתן לגזור על הנאשמת 1, עונש של עד מיליון ושמונה מאות אלף שקלים, וכאשר עסקינן בזיהום מים, ניתן להוסיף על הקנס.
31. המחוקק רואה בחומרה עבירות מהסוג שבוצעו על ידי הנאשמים.
32. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, בענייננו, טוענת המאשימה כי במקרה הטוב, זה העדר תכנון - הזנחה. ניתן היה למנוע את המחדל באמצעות תכנון ראוי.
33. הנזק למקורות המים שיכול לבוא לידי ביטוי בגופו של אדם.
34. הפסיקה הבחינה בין שלושה סוגי מקרים - רשויות מקומיות שכתוצאה מהזנחה זוהמו מי הנחל, רשויות מקומיות שבגלל הזמנה זוהמו מי הנחל והים, והשלישי, זה אירועים חד פעמיים.
35. לטענת המאשימה, הזרמה לים, נחשבת כחמורה יותר, ועומדת על סכומים של כ- 250,000 ₪ במקרים של 7 אירועי הזרמה בחודש אחד, בענייננו, המדובר באירוע חמור יותר.
36. המאשימה עותרת לקבוע מתחם שנע בין סכום של 200,000 ₪ ועד לסכום של 450,000 ₪. המאשימה מוסיפה כי הנאשמת 1, מצויה במצב כלכלי איתן ולפיכך עותרת כי ייגזר עליה עונש ברבע העליון של המתחם.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 33173-10-15 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

37. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, טענה המאשימה כי המועצה לקחה אחריות באופן חלקי, הבעיה נפתרה. לטענת המאשימה, אין מדובר בנסיבה מקלה, העבירות בוצעו בשנים 2012-2013, כתב האישום הוגש בשנת 2015.

38. לטענת המאשימה, הוצגו מטעמה מסמכים המצביעים כי באי כוחו של הנאשם ניסו לסכל את חקירתו, על ידי פניה לגורמים שונים, דבר אשר עיכב את התנהלות החקירה. בין לבין התחלפו מותבים בבית משפט זה ומזה כחצי שנה, נבחנה התנהלות הנאשמת 1, בכל הנוגע לאישום השני. בנסיבות העניין, לא ניתן להתייחס לפרק הזמן שחלף כנסיבה לקולא, מאחר שפרקי הזמן שחלפו מוצדקים בנסיבות העניין.

39. עוד עותרת המאשימה לחייב את הנאשמת 1, בהתחייבות להימנע מביצוע עבירות, בסכום כפול מסכום הקנס, בכל שלוש סוגי העבירות, וכי ניתן יהיה לממש את ההתחייבות גם בכל הנוגע לחוף נשוא פרט האישום השני.

40. אשר לראש המועצה, הפנתה המאשימה לפסיקה בעניין שיבלי (ע"פ 59670-02-15 המועצה המקומית שבלי ואח' נ' מדינת ישראל, משרד לאיכות הסביבה, [פורסם בנבו] (ניתן ביום 18.1.15)). העונש שנגזר על הנאשם 2, עמד על סך של 20,000 ₪ וזאת לאחר שבית המשפט לקח בחשבון את מצבו הכלכלי הקשה של ראש המועצה באותו תיק. בעניינו, הנאשם 2, נבחר לאחרונה לקדנציה נוספת כראש מועצה. יש משמעות גדולה להעמדה לדין של נושאי משרה ועובדים של רשויות מקומיות וזאת לשם הרתעה ציבורית ואישית.

41. המאשימה עותרת כי מתחם הענישה בעניינו של נאשם 2, יהיה בין הסכום של 20,000 ₪ ועד לסך של 50,000 ₪, כאשר ייגזר על הנאשם, קנס כספי ברף הגבוה של המתחם - 30,000 ₪.

טיעוני הנאשמים לעונש:

42. לטענת ב"כ הנאשמים, הנאשם נטל אחריות בהזדמנות הראשונה, עוד נטען כי בניגוד לראשי רשויות אחרות, בעניינו, הנאשם סירב כי תבוטל הרשעתו וכי הנאשמת 1, היא שתודה בכלל האישומים, כאשר לטענתו, הוא נוטל אחריות מלאה על כל העבירות המתוארות באישום הראשון.

43. עוד לטענת ב"כ הנאשמים, במרבית הסדרי הטיעון נמחקת עבירה של נושא משרה וההרשעה היא רק על התאגיד, ובנסיבות אלה, מתחם הענישה הוא גבוה, שכן הקנס המוטל על התאגיד ו/או הרשות הינו גבוה.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 33173-10-15 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

44. במשך תקופה של כשנה וחצי, היו תקלות במשאבה, הנאשמים מודים כי הנושא לא טופל כראוי וכי היה עליהם לצמצם את מספר האירועים, ואולם יש לקחת בחשבון את העובדה כי משנת 2013, אין תקלות והמערכת הוחלפה.

45. לטענת ב"כ הנאשמים, אין מחלוקת כי התמונות שהוצגו על ידי בית המשפט, מציגות מצב שאינו סימפטי והיה צריך למנוע את האירועים. בכל האירועים, ניתן להבחין באפקט המקומי שלהם, מדובר בתחנת שאיבה שמשרתת יישוב אחד בלבד, שזה פלמחים ומתגוררים בו כמה מאות אנשים.

46. חזקה על המאשימה כי היא מכירה את הוראות תיקון 113 לחוק העונשין ובמסגרת טיעוניה היא כללה את כל הנסיבות לחומרה ולקולא. לטענתם, בית המשפט מצווה לבחון את המערכת העובדתית על יסוד האירועים המפורטים בכתב האישום. כתב האישום לא כולל מטרד של ריח ו/או של יתושים, ולא הייתה כל טענה כי היה חלחול למי התהום.

47. במסגרת עובדות כתב האישום ואף מהדיווחים שהוצגו על ידי המאשימה, עולה כי הפקח הגיע והבחין בביובית ששואבת במקום. מדובר כאמור באירועים מקומיים שטופלו. כאשר המשאבה תקולה, הביוב שזורם יוצא דרך הצינור, כך זה תוכנן. בעקבות תקלה במתקן המשאבה, נצפו שפכים שיוצאים מתוך הצינורות.

48. לטענת הנאשמים, אין בכוונתם להעלות את הטיעון הכלכלי, כנסיבה לכך שהעניין לא טופל.

49. בענייננו, ובניגוד להלכת שיבלי (ראו לעיל), טוענים הנאשמים כי אין המדובר באירועים מתמשכים של הזרמה של שעות ואף ימים, בענייננו, כל פעם שהייתה תקלה, מישוהו מטעם הנאשמים ניגש לתקן אותה. בעניין שיבלי הייתה הרשעה בעניין מטרדי ריח, בעוד שהמאשימה העלתה אותה לראשונה, בעניינם של הנאשמים, במסגרת הטיעונים לעונש.

50. זאת ועוד, בעניין שיבלי, מוסיפים הנאשמים ניתנו מספר התראות, הוצא צו לפי חוק המים, לפחות פעמיים הוטלה על המועצה ברירת משפט שדינה כדין הרשעה. כתב האישום וההרשעה, ייחסו לשיבלי זיהום מים בנסיבות מחמירות, נסיבה שאינה מיוחסת לנאשמים בתיק זה, זאת ועוד, במועד בו ניתן כתב האישום ונגזר דינה של שיבלי, לא הוסר המחדל.

51. לטענת ב"כ הנאשמים, כ-99% מהרשויות המקומיות, כלל אינן חשופות למה שקורה עם הנאשמים, דווקא הרשויות המקומיות חשופות, הן מבחינת משאבים והן מבחינת כוח אדם. עוד מוסיף ב"כ הנאשמים, כי אינו יכול להתייחס לטענות המאשימה, לפיה מי שייצג את הנאשמים בעבר, הערים קשיים, אך לגרסתו, יש לקחת בחשבון את חלופי הזמן.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 15-10-33173 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

52. ב"כ הנאשמים סבור כי יש לקבוע מתחם ענישה, אשר בעניינה של הנאשמת 1 יעמוד על סך של בין 50,000 ₪ ועד 100,000 ₪ ולנאשם 2 בין 4,000 ₪ ועד 8,000 ₪.

דיון והכרעה:

53. קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצעו הנאשמים נעשית בהתאם לעקרון המנחה בענישה, שהינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

54. במקרה דנן, **הערך החברתי** אשר נפגע ממעשי הנאשמים הינו ההגנה על איכות הסביבה. בשנים האחרונות קיימת מודעות הולכת וגוברת לחשיבות הערך המוגן של ההגנה על איכות הסביבה, אשר מתבטאת גם בהחמרה בענישה בעבירות סביבתיות, בהינתן הפגיעה הקשה והשלכותיה החמורות על הסביבה.

55. אין צורך להכביר מילים לגבי חשיבות השמירה על ניקיון הסביבה והמים ובנסיבות האמורות, הרי שהמעשים המיוחסים לנאשמים, חמורים הם. בנסיבות אלה, אני מקבל את טענת המאשימה שלפיה, גם אם לא ניתן כיום להצביע על הנזק הישיר, אין ספק כי זיהום המים, משך מספר רב של פעמים גורם נזק בל ישוער שהשלכותיו ארוכות טווח.

56. חברה מתוקנת נמדדת, בין היתר, במידת מחויבותה לשמירה על איכות הסביבה ואיכות החיים בה, מתוך תפיסה כוללת, שלפיה בעיות זיהום הסביבה הינן בעיות כלל חברתיות, הפוגעות בזכות התושבים לחיים של איכות, ללא סיכון בריאותן. המעשים מקבלים משנה חומרה מקום בו העבירות נעשות על ידי רשויות מקומיות, אשר אמונות על רווחת התושבים והן אלה, אשר בידיהן סמכות לאכוף ביצוע עבירות כלפי איכות הסביבה, המבוצעות על ידי תושביהן.

57. לעניין חשיבות ההגנה על הערך המוגן, יפים הדברים שנאמרו על ידי כב' השופט א' ברק בבג"צ 4128/02 אדם טבע ודין נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד נח (3) 503 :

" [...] האדם הוא חלק מסביבתו. הוא מקיים עם סביבתו יחסי גומלין. הוא משפיע על סביבתו והוא מושפע ממנה. הקרקע, המים, האוויר הם היסודות לקיום האנושי ... הם הבסיס לקיום הפיזי. הם הבסיס לקיום הרוחני. איכות

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 15-10-33173 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

1 החיים נקבעת על-פי איכות הסביבה. אם לא נשמור על הסביבה, הסביבה לא
2 תשמור עלינו. מכאן החשיבות הרבה - לכל פרט ופרט ולחברה ככלל - בשמירה
3 על איכותה של הסביבה שבה מתנהלים חיינו... אכן, אחד האתגרים החשובים
4 ביותר של ימינו (בעולם ובישראל) הוא זה של איכות הסביבה. יש בו ביטוי
5 לצורך של " [שמירת הטבע והנוף - מעשה בראשית - בלא שיד אדם תקלקל
6 את מעשה הבריאה" (השופט מ' חשין בבג"צ 2920/94 הנ"ל, בעמ' 455). אחד
7 הערכים החברתיים הראויים להגנה הוא זה של שמירה על משאבי הטבע".

8 58. בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן מובילה למסקנה כי הפגיעה הינה משמעותית. מחד גיסא, קיימת
9 חומרה בכך שמדובר בשפכים ופסולת שהוזרמה אל הים והנחל בשל תקלה חוזרת ונשנית בתחנת
10 השאיבה, מדובר ב-11 מקרים שונים, שנפרסו לאורך זמן. עוד יש לזכור כי חלק מהפגיעה גלויה
11 לעין וחלק סמוי ממנו ויכול שיעברו עוד שנים ארוכות, עד שנדע תוצאותיה.
12 מאידך גיסא, יש לזכור, ועל כך אין מחלוקת, כי בסמוך לאחר כל אירוע, פעלו הנאשמים או מי
13 מטעמם לניקוי האזור ולטיפול במשאבה וכי כיום, אין בעיות עם המשאבה.

14 59. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים קנסות במנעד רחב.
15 60. בעניין זה אני מוצא להפנות לפסקי הדין הבאים:
16
17

18 א. ע"פ (נצרת) 15-02-59670 מועצה מקומית שבלי ואח' נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (ניתן
19 ביום 13.5.15): בית המשפט המחוזי דחה את ערעור הנאשמים, על גזר דינו של בית משפט
20 השלום בנצרת (ת"פ 12-12-45168), אשר גזר על המועצה קנס בסך 120,000 ₪ ועל הנאשם
21 קנס בסך 20,000 ₪, כאשר לטענתם הענישה מתמירה. כאמור, בית המשפט המחוזי דחה את
22 הערעור, תוך קביעתו שלא הייתה חריגה ממתחם הענישה וכי בית משפט קמא לקח בחשבון
23 את מצבם הכלכלי של הנאשמים.

24 ב. ת"פ (אשדוד) 11-03-40268 מדינת ישראל נ' עיריית אשדוד ואח' [פורסם בנבו] (ניתן ביום
25 6.1.13): הצדדים הגיעו להסדר טיעון סגור ובית המשפט קיבל אותו - על הנאשמת 1 נגזר,
26 קנס כספי בסך 400,000 ₪ ועל הנאשמים 2-3, הושת עונש של"צ וכן עונשים נלווים.

27 ג. ת"פ (נצרת) 07/1323 המשרד להגנת הסביבה ת"א נ' מועצה אזורית בקעת בית שאן [פורסם
28 בנבו] (ביום 23.2.11): כתב האישום כנגד ראש המועצה, בוטל בהסכמה, המועצה האזורית
29 בקעת בית שאן הורשעה בעבירות לפי חוק המים ולפי חוק שמירת הניקיון, בגין מספר
30 אירועים, שרובן נעברו כ-10 שנים קודם לפסק הדין, נגזר על המועצה קנס בסך 250,000 ₪
31 וכן עונשים נלווים.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 33173-10-15 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

- ד. ת"פ (חיפה) 1339/07 המשרד להגנת הסביבה מחוז חיפה נ' עיריית עיר הכרמל ואח' [פורסם
בנבו] (ניתן ביום 24.6.09): הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת ראיות בעבירות של גרימת זיהום
מים וגרימת ריח חזק ובלתי סביר בנסיבות מחמירות, בנוגע ל-7 אירועים שונים שהתרחשו
בשנת 2003, על הנאשמת 1 נגזר קנס כספי בסך 250,000 ₪ וכן עונשים נלווים, על הנאשם 3,
שהיה מנהל תברואה, נגזר קנס בסך 4,000 ₪.
- ה. ת"פ (חיפה) 5292/00 מדינת ישראל נ' המועצה המקומית זיכרון יעקב ואח' [פורסם בנבו]
(ניתן ביום 23.1.08): כתב האישום ייחס לנאשמת מס' 1 ביחד עם אחרים עבירות לפי חוק
מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים ועבירות לפי החוק לשמירת הניקיון. הנאשמת הזרימה
במספר הזדמנויות במהלך שנת 1998. בית המשפט דן את הנאשמת 1 לתשלום קנס כספי בסך
250,000 ₪ וכן עונשים נלווים.
- ו. ע"פ (נצרת) 1038/07 מועצה אזורית מרום הגליל נ' המשרד לאיכות הסביבה צפת [פורסם
בנבו] (ניתן ביום 26.6.07): הנאשמים הורשעו בביצוע עבירות של זיהום מים, אי מניעת זיהום
מים במתקני מים, אי הרקת בור רקב כדי למנוע גלישת שפכים מחוץ לבור, וביצוע עבירה של
איסור לכלוך והשלכת פסולת. כעולה מכתב האישום, הנאשמת 1 שהיא המועצה האזורית,
הודתה והורשעה במעשים. בית המשפט גזר עליה קנס כספי בסך של 200,000 ₪ וכן עונשים
נלווים. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור על חומרת העונש.
- ז. ע"פ (בי"ש) 7515/04 מדינת ישראל - המשרד לאיכות הסביבה נ' מועצה אזורית תמר [פורסם
בנבו] (ניתן ביום 20.9.06): בית המשפט דחה ערעור על זיכוי המשיבה מעבירות של איסור
הטלה/הזרמה לפי חוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים ומעבירות של לכלוך רשות
הרבים לפי חוק שמירת הניקיון. עוד נדחה הערעור על חומרת העונש, ונגזרו בסך 300,000 ₪
ועונשים נלווים, בהתחשב בקיומה של עבירה קודמת.
- ח. ת"פ (קרית) 1327/03 מדינת ישראל נ' איגוד ערים איזור חיפה-ביוב [פורסם בנבו] (ניתן
ביום 28.2.05): הצדדים הגיעו להסדר טיעון סגור ובית המשפט קיבל אותו - נגזר על הנאשמת
קנס כספי בסך 250,000 ₪.
- ט. ת"פ (נהריה) 2073/00 מדינת ישראל נ' עיריית נהריה ואח' [פורסם בנבו] (ניתן ביום 3.6.04):
הנאשמת 1 הורשעה בביצוע עבירות לפי החוק למניעת זיהום ים ממקורות יבשתיים וכן
בעבירות לפי חוק שמירת הניקיון. הנאשם הורשע בעבירות לפי חוק למניעת זיהום ים
ממקורות יבשתיים בהיותו אחראי כמי שכיהן ברשות העיר לאותם מעשים. על הנאשמת 1
נגזר קנס כספי בסך 400,000 ₪ וכן עונשים נלווים ועל הנאשם 2 קנס כספי בסך 8,000 ₪.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 15-10-33173 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

- י. ע"פ (נצרת) 421/02 עיריית בית שאן נ' המשרד לאיכות הסביבה [פורסם בנבו] (ניתן ביום 19.11.02): המערערת הגישה ערעור על חומרת העונש - קנס בסך 200,000 ₪, בית המשפט המחוזי דחה את הערעור.
61. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 ט' לחוק העונשין), יש ליתן את הדעת לשיקולים הבאים:
- א. התכנון שקדם לביצוע העבירה; מעשי הנאשמים נגרמו כתוצאה מתקלה במשאבה, אין המדובר בתכנון מראש, ואולם, היה על הנאשמים, לעשות כל שלאל ידם, כדי לתקן את התקלה מבעוד מועד, ולא להמתין לתקלות חוזרות ונשנות (11 במספר).
- ב. הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה הינו מטרד ריח עקב הזרמת השפכים והפסולת. זאת ועוד, כאמור לעיל, יכול להיות שנגרמו נזקים נוספים, שהם כיום סמויים מהעין.
- ג. הנזק שנגרם מביצוע העבירה הינו משמעותי, בעקבותיו זוהמו הן מי הנחל והן מי הים.
62. בהתאם לתיקון 113 סבורני כי מתחם העונש ההולם עבור הנאשמת 1, נע בין קנס כספי בין 200,000 ₪ ועד 500,000 ₪, לנאשם 2, נע בין קנס כספי בסך 10,000 ₪ ועד 50,000 ₪.
63. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולא.
64. בגזירת העונש המתאים לנאשמים, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 י"א) במסגרת זו מן הראוי ליתן את הדעת לנסיבות הבאות:
- א. הפגיעה של העונש בנאשמים; אינני מתעלם מן העובדה כי הנאשמת 1 היא רשות מקומית וכי הנאשם 2, הוא העומד בראשה, נציג ציבור, אין מחלוקת כי הטלת קנס על הנאשמת 1, יש בה כדי להעביר את הנטל לתושבי המועצה.
- ב. מאמצי הנאשמים לתיקון תוצאות העבירה; נראה כי אין מחלוקת כי לאחר כל אירוע, הנאשמים ו/או מי מטעמם, עשו ככל שלאל ידם כדי לתקן את המשאבה, עוד אין מחלוקת כי כיום המשאבה תוקנה וכי לקחו על עצמם אחריות כלפי המאשימה לניקיון חוף פלמחים, כפי הוראות הסדר הטיעון המותנה.
- ג. הגעה להסדר טיעון; הנאשמים הגיעו להסדר טיעון מוסכם לעניין ההרשעה, אך לא לעניין העונש, יש לזקוף לקולא, את התנהלותו של נאשם 2, אשר נטל על עצמו אחריות מלאה לביצוע העבירות, ולא ביקש, חרף שהוצע לו, כי כתב האישום כנגדו יבוטל.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 33173-10-15 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

- 1 ד. חלופ הזמן מעת ביצוע העבירה; יש ליתן משקל ממשי לחלופ הזמן מעת ביצוע העבירה, וזאת
2 בשים לב לכך שהעבירות בוצעו במספר אירועים בשנים 2012-2013.
3 ה. עוד יש ליתן את הדעת לשיקול הרתעת הרבים והיחיד בגדרו של המתחם.

4
5 65. עבירות לפי חוק שמירת ניקיון, חוק זיהום מים, הזרמת שפכים לים ללא היתר הזרמה כדון,
6 השלכת פסולת ברשות הרבים הן עבירות כלכליות בעיקרן, לפיכך, אף הענישה בעבירות אלה צריכה
7 להיות כלכלית, ומכאן שיש להטיל קנסות משמעותיים, באופן הולם לביצוע העבירה, וכדי להרתיע
8 את הנאשמים מלשוב ולבצע.

9
10 66. אשוב ואדגיש, במישור הכלכלי ראוי להחמיר בעבירות אלו של פגיעה באיכות הסביבה. קיים מאבק
11 יומי לשמירה והגנה על איכות הסביבה, לאפשר לאזרחים ליהנות מהמשאבים הטבעיים שלה.
12 הנזק הרב העלול להיגרם לכלל הסביבה בשל ביצוע עבירות הנוגעות לפגיעה באיכות הסביבה הוא
13 רב, שמירת הפסולת או פיזור וניקוז בדרך בלתי מבוקרת, תוביל לפגיעה, לעיתים אנושה,
14 באיכות החיים, בצחות מזג האוויר, השמדת החי, זיהום מי התיאום, משאבי הטבע ילכו ויתדלדלו.

סוף דבר:

15
16
17 67. אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

הנאשמת 1:

18
19 א. קנס כספי בסך של 300,000 ₪.

20 הקנס ישולם ב- 10 תשלומים שווים ורצופים, שהראשון בהם ביום 1.3.19 ובכל ראשון לחודש
21 שלאחריו. לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

22 הקנס ישולם לקרן למניעת זיהום הים שליד המשרד להגנת הסביבה.

23 ב. חתימה על התחייבות בסך של 500,000 ₪ לבל תעבור במשך שלוש שנים מהיום עבירה מן
24 העבירות שבהן הורשעה.

הנאשם 2:

25
26 א. קנס כספי בסך של 20,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תמורתם.

27 הקנס ישולם ב- 10 תשלומים שווים ורצופים, שהראשון בהם ביום 1.3.19 ובכל ראשון לחודש
28 שלאחריו. לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

29 הקנס ישולם לקרן למניעת זיהום הים שליד המשרד להגנת הסביבה.

בית משפט השלום בראשון לציון

20 ינואר 2019

ת"פ 33173-10-15 מדינת ישראל נ' מועצה אזורית גן רווה ואח'

1 ב. חתימה על התחייבות בסך של 50,000 ₪ לבל יעבור במשך שלוש שנים מהיום עבירה מן
2 העבירות שבהן הורשעה.

3 לא תחתם ההתחייבות כאמור בתוך 20 ימים מהיום, ייאסר הנאשם למשך 30 יום.

4
5 68. זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

6
7
8 ניתנה והודעה היום י"ד שבט תשע"ט, 20/01/2019 במעמד הנוכחים.
9

10

11
12
13
14
שמעון שטיין, סגן נשיאה